

Møte den 24. sept

Kveldens tema var "Betydningen av utmarksbeite i Ringebu kommune". Hans Hjelstuen var på besøk og holdt et kåseri for oss om temaet..

Hans har arbeidet med, er organisasjonmann og praktiserende innen feltet, og har store kunnskaper, klare meninger og er svært interessert i fagområdet.

Vi fikk historikk fra 1800- tallet og frem til i dag, betydningen utmarka har hatt for kulturlandskap, den enkelte gardbruker, utviklingen av jakt/ fiske, utviklingen av husdyrholdet, forhøsting, samt for kommunen totalt, m.h.t. bosetting og økonomi.

Noen stikkord fra kåseriet:

Av Ringebu kommunes totale areal på 1250 km² er:

97 % utmark

60 % ligger over 900 m

I ca. 1870- 29.000 sau i utmarka og 15.500 storfe

Fra ca. 1900 organisert beitebruk

Akivt sæterbruk

Behov for veger

I 1942,- 442 sætrer i Ringebu kommune + 92 sæterlause bruk

Største sætergrend: Gopollen med 27 sætrer.

Det var over 4000 geit i kommunen

I DAG:

10.000 vinterfora sau

Gjennomsnitt: 80 beitedager pr. dyr

Betyr 1,8 mill forenheter for sau og 0,4 mill. forenheter for storfe

Økonomisk verdi over 7,5 mill. kr.

Til slakt: 225 tonn sau/lam, 550 tonn storfe

Avregningsverdi: 23,2 mill. kr årlig

Verdiskapningen 3 X så stor

Fremtiden:

Gjengroing, kulturlandskapspleie, hva vil skje.

Rovdyr-situasjonen, einerbuskens fremmarsj og utbredelse.

Reiselivet og rekreasjon

Fjellet stresser oss ned

Gir ro i sjel og sinn

Vi blir snille og hyggelige,-

og prater med de vi møter på vår vandring!

Ref: BH

Møte den 17. sept

Ikke fastsatt program denne kvelden, men var et åpent møte, eller " Alle spør alle".

Det alt vesentlige av spørsmål og svar ble viet E-6 utbyggingen, spesielt på Frya. Jon T , som er sterkt berørt, forklarte og svarte på spørsmål.

Møte den 10. sept

Vi hadde besøk av Laila Bokhari denne kvelden, med foredrag: Fillerya som ble en stor skole.

Hennes far startet fillerye- eventyret på 80- tallet, hvor fabrikk ble bygd i Pakistan, og overskuddet ble brukt til å bygge opp skole, spesielt for jenter.

Yawar Bokhari døde i fjor, og Laila og hennes bror skal videreføre fabrikk og skolen.

I stedet for referat fra foredraget, velger jeg å benytte linker til sider som på en bedre måte forteller hva dette eventyret går ut på.

Først, referatet fra Yawars besøk i klubben i 2010. [KLIKK HER....](#)

Så vill jeg anbefale å lese hele artikkelen som sto i A- magasinet i uke 15,- 2013. Artikkelen kan du lese ved å [KLIKK HER....](#)

Laila Bokhari var også med Søndagsrevyen til ryefabrikken og skolen, vist på NRK 14. april. Linken som følger tar deg til søndagsrevyen denne dagen, men hele søndagsrevyen ligger her. Gå derfor 15 min og 30 sek. ut i revyen for å se innslaget med Laila. [KLIKK HER....](#)

Møte den 3. sept

Besøk av lensmann Jan Erik Rundsveen, som fortalte om årets flomkatastrofe, og arbeidet etterpå. (lensmannskontorenes rolle i det hele)

Vi fikk både høre om akuttfasen, rollene og innsatsen til aktørene, både de offentlige og private som deltok. (Politiet har ansvaret i akuttfasen)

Rundsveen hadde mange tanker rundt de som ble berørt og var skadelidende, først og fremst de som fikk sine hjem rasert.

Alt som kan forsikres, erstattes i utgangspunktet av forsikringen. Naturskadefondet kommer inn med erstatninger for andre ting, som veger, dyrkamark og generelle ødeleggelse for øvrig. Her er det 10000 kr. i egenandel, og naturskadefondet dekker 85% av taksert skade.

Denne takseringen er det lensmannsetaten som står for, og etter årets flom er det innmeldt ca. 600 skader!

Dette er en stor belastning for etaten, som har fått tildelt ekstra ressurser (2 politifaglige + kontorfullmektig)

Takstmenn blir spesielt oppnevnt, da et takssteam skal bestå av en teknisk kyndig, en landbruksfaglig og en politfaglig.

4 team har jobbet hele tiden, og enda er det igjen over hundre skader å taksere.

Det er 3 års frist med å gjennomføre utbedringene, som skal ferdigmeldes og kontrolleres.

Møte den 27. aug

Guvernør for rotarydistrikt 2305, Roy Heine Olsen, besøkte klubben den 27. august.

Han presenterte først verdenspresidenten, Ron D. Burten, og hans valgspørsmål "Engage Rotary- Change Lives", som er oversatt til: Aktiviser Rotary, endre liv.

Vi fikk høre om rotarybevegelsen på verdensbasis, og at denne er økende, vesentlig i asiatiske land.

Etter dette hadde han et engasjert foredrag om hvordan han mente klubber og medlemmer måtte agere, for å oppfylle rotarys valgspørsmål og organisasjonens viktige 4 spørsmåls test.

«Service above self!»

«Å gagne andre,- utover egen nytte»

- er den ideen Rotary International bygger sitt verdigrunnlag på

Det handler om at den enkelte rotarianer engasjerer seg, involverer seg forpliktende i en aktivitet, et prosjekt, eller en sak; stort eller lite, lokalt eller internasjonalt

Jo mer du bidrar, desto mer kommer ut av ditt engasjement, både for saken, for Rotary og for deg selv.

Olsen er nok aller mest opptatt av Rotary Foundation, og han ga oss mange historier og eksempler på hvordan både små og store prosjekter har betydd enormt mye for de som har fått hjelp rundt omkring i verden.

Ellers var det viktig å merke seg at i RF går bare ca. 5% til administrasjon, så hjelpen kommer så godt som uavkortet frem til mottagere.

RF har valgt 6 områder som hjelpen skal konsentreres om:

- Fredsarbeid
- Helsearbeid
- Arb. For rent vann og bedre sanitær standard
- Barnedødelighet under svangerskap og fødsel
- Arb. mot analfabetisme
- Mikrolån

Møte den 20. aug

Kveldens møte ble avholdt i Ringeby Prestegård, hvor Einar Høystad orienterte om årets utstilling, og om stiftelsens situasjon i dag.

Det har vært ca. 4500 besøkende i år. Dette er bra, men det må tilføyes at barnehageutstilling med foreldrebesøk og andre som bare vil slappe av og drikke kaffe, ikke har løst billett. Antall billetter som er solgt er derfor mindre.

Valg av kunstnere er viktig (salg). Barnehageutstillingen, som har vært med i flere år, viser seg viktig og gir oppmerksomhet.

Vedlikeholdsbehovet begynner å gjøre seg gjeldende, etter 15 år med utstillinger og publikumstrafikk.

I år har både vognskjulet og drengestua fått nytt tak! Dette har kostet.

Ellers viser reaksjoner fra besøkende at hagen og utearealene imponerer og får mye oppmerksomhet.

Sponsorene i "Sponsorlauget" betyr mye, likeens at Ringeby kommune har doblet sitt tilskudd til kr. 100.000.

Einar ga oss et engasjert innlegg som gjør vår forståelse og kjennskap for stedet bedre

Møte den 13. aug

Komitemøter

Møte den 09. aug

Møtet denne uka var flyttet til fredag, da vi fikk gjensitt av Borre Rotaryklubb.

Vi møttes på Venabu, hvor Torgersen, (i presidentens fravær) v/ hjelp fra andre medlemmer, orienterte gjestene om Ringeby,

Deretter var det bufeet og hyggelig samvær utover kvelden.

Lørdag var det besøk i kirka med guiding, mat i prestegården med orientering, besøk hos Anni's og videre til Dale-Gudbrands Gard, hvor Torveig orienterte om Gudbrandsdalsmusea, samt om Pilgrimsleden.

Tilbake på Venabu, orientering om Peer Gynt og om forestillingen, før alle reiste til Gålå, for å være med på den siste forestillingen av den klassiske Peer med Dennis Storhøi.

Takk for hyggelig besøk fra Borre Rotaryklubb.

Møte den 30. juli

Møtet denne kvelden ble avholdt i Ringebu Prestegard, hvor Kari Bentzen fortalte om den historiske hagen, bakgrunnen for arbeidet, status så langt og hvordan de jobber.

Først litt om begynnelsen og bakgrunnen, slik dette er presentert i brosjyrematerialet:

Ringebu kommune, Soknerådet og Historielaget kjøpte Ringebu

prestegard fra Opplysningsvesnets fond i 2005. Hovedbygningen, stabburene og tunet var fredet, mens hagen, som var gjengrodd og i sterkt forfall, hadde status for bevaring.

Landskapsarkitekt Unni Dahl Grue fra Ås var i starten rådgiver for den videre prosessen med hagen. Landskapsarkitekt Ingeborg Mellgren Mathiesen fra Arkadia Landskap fikk oppdraget med å foreta en historisk gransking. Rapport fra henne forelå vinteren 2005 og konkluderte med få funn av gjenstående plantemateriale, da hele hagen under de siste prestene hadde vært pløyd opp. Likedan fantes relativt lite skriftlig dokumentasjon, etter grundig opprydning av loft og lager da de siste prestene flyttet ut. To ulike kart fra 1876 og oppmålinger foretatt av Arne Berglia i 1958 er utgangspunkt for fornyelsen av hagen. Hagegruppa fikk i følge rapporten, frie hender til å gjenskape en prestegardshage i tråd med dagens behov og bruk av stedet.

Siktemålet for arbeidet er at hagen skal inneholde en samling gamle nytte- og prydevekster, frukt- og bærsorter, som tidligere har vært i vanlig bruk i området, samt en samling hardføre, lokale hageroser. Hagegruppa samarbeider med Norsk Roseforening og Norsk genressurscenter/PLANTEARVEN.

Hele prosjektet drives av ildsjeler, hvor Kari har vært primus motor siden oppstarten, Etter hvert er mange engasjerte kommet til, og som utgjør det en må kalle "motorene" i prosjektet.

Dugnadsgjengen, som står for plenklipping, lusing og vaning teller ca. 50 personer, som alle gjør en stor jobb.

Hagen er blitt imponerende flott, og anbefales absolutt et besøk.

Ref. BH

Møte den 23. juli

Aud Dalen forteller om

setdrifta og demonstrerer spinning av garn

Kveldens utflukt gikk til Knappsetra, som ligger øverst på Veslesetra. Her tok Aud Dalen imot oss og ønsket velkommen.

Knappsetra har hele tiden drevet aktivt seterbruk, og ettersom de da likevel er på setra, ville de prøve å åpne opp for besøkende, hvor alle kunne få et innblikk i hvordan seterlivet arter seg nå og i tidligere tider. De er nå den eneste setra som har ku og mjølkeleveranse.

Det er også en del andre dyr på setra, til glede for de minste av de besøkende.

De produserer og selger håndverksprodukter.

Foreløpig holder de oppe noen timer 2 dager i uka.

Setra ligger høyt og luftig til, med særst god oversikt over hytte- og alpinanlegget i Kvitfjell vest.

Kaffekos avsluttet en flott kveld på Knappsetra

Møte den 16. juli

Tur til Atnbrua og vannbruksmuseet, hvor Jo Øvergaard var guide og

forteller.

Vannbruk ved Atnbrua

Atnbrua har vært brused fra 1690, knyttet til transport til og fra bergverket på Røros. Under brua stryker Atnfossen. Den har vært sentrum for virksomhet knyttet til utnyttelse av vannet og fossekraften gjennom mange århundrer. Allerede tidlig på 1700-tallet ble det fløtet på elva, og rundt slutten av samme århundre ble det gjort forsøk på å regulere vannføringen for å lette fløtingen. Fløterdam ble konstruert i 1886.

Fra 1760 kom et sagbruk i gang. Atnfossen har en fallhøyde på 11,5 meter og ga fra seg kraft til både sag og kvern til bruk for gårdene omkring. Under krigen ble det satt opp et lite lysverk forsynt med kraft fra et vasshjul, og dette forsynte de nærmeste gårdene med strøm.

Atnfossen var også vaskeplass for turistgarden Nordre Brænd, fra 1920 med egen bryggepanne.

Ved fossen ligger også en gammel badstue fra slutten av 1700-tallet, som har fylt mange funksjoner: Denne har vært varmetue, badstue, materialtørke, blant annet for knott som ble brukt som brensel under krigen. De senere år har badstua vært kvilebu for sagbruksarbeiderne.

Dette var noe av det vi fikk høre om. Det ble fort klart at Jo satt inne med enorm kunnskap om Sollia og dets historie, noe han delte med oss utover kvelden. Første besøk: "Rullehuset", eller Borgen som det også blir kalt. Videre besøk på det gamle sagbruket, men også det nye bygget som oppføres, og som skal bli vannbruksmuseum, et prosjekt som koster i hovedsak av Vegvesenet. Dette skal åpnes under Fossedagene 6.-8. september.

Jo tok oss også med til garden sin, Amperhaugen, hvor han fortsatte sin interessante "forelesning" til kaffe og kaker.

Vi vil takke for en svært trivelig og lærerik aften.

Vil du se noen bilder fra turen, [klikk her..](#).

Sollia har også en meget innholdsrik og flott hjemmeside, som det oppfordres til å besøke: [Da kan du klikke her....](#)

Møte den 09. juli

Ringebu Rotaryklubb har gjennom mange år holdt Pilegrimsleden gjennom Ringebu kommune i orden. Leden slik den var fra åpningen, tok mange avstikkere, som både var vanskelig farbare, og dessuten krevde et omfattende vedlikehold.

Derfor er den på enkelte punkter lagt om, merking er gjennomført og blir vedlikeholdt, og arbeidet er ellers generelt vedlikehold slik at denne skal være lett og finne frem i, være ryddet og god å gå.

Klubben har nå fått anledning til å vise de vandrende, at det er Rotaryklubben som står for vedlikeholdet.

Møtet denne kvelden var lagt til stedet ved Høgkleiva hvor skiltet ble satt opp og avduket av president Torveig.

[Du kan se flere bilder fra kveldens arbeid ved å klikke her.....](#)

Møte den 02. juli

Kveldens møte var avsatt til den nye presidenten.

Ettersom Torveig er ualminnelig interessert i museums- og historiske ting, var det naturlig at hun begynte møtet med å orientere om det nyeste funnet av mammut støttann i Myhre-gruva på Fåvang. Et nytt funn som bringer Fåvang helt i toppen av mammutfunn i landet.

Ellers førte presidenten en dialog med medlemmene med flere spørsmål, og med innvitasjon til forslag og meninger om hvordan klubben skal drives. Noe meningsutveksling med forslag kom frem, men referenten klarte ikke å oppfatte noen dit at det var klare ønsker om store endringer.

Ref: BH